

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Gospodarki Narodowej

Data posiedzenia: 15 marca 2011 .

Nr posiedzenia: 297

Posiedzeniu przewodniczył: senator Jan Wyrowiński – przewodniczący komisji.

Porządek posiedzenia: 1. Informacja o realizacji projektu budowy rurociągu Brody – Płock.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Grzegorz Banaś, Stanisław Bisztyga, Jan Dobrzyński, Tadeusz Gruszka, Stanisław Iwan, Stanisław Jurcewicz, Stanisław Kogut, Krzysztof Majkowski, Antoni Motyczka, Władysław Ortyl, Andrzej Owczarek, Eryk Smulewicz, Marek Trzeciński, Jan Wyrowiński,
 - marszałek Senatu Bogdan Borusewicz.
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Gospodarki:
 - podsekretarz stanu Joanna Strzelec-Łobodzińska,
 - dyrektor Departamentu Ropy i Gazu Maciej Kaliski,
 - zastępca dyrektora Departamentu Ropy i Gazu Elżbieta Piskorz,
 - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego:
 - sekretarz stanu Adam Zdziebło,
 - zastępca dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Infrastrukturalnych Jarosław Orliński,
 - naczelnik wydziału w Departamencie Koordynacji Programów Infrastrukturalnych Robert Kałuża,
 - Ministerstwo Spraw Zagranicznych:
 - zastępca dyrektora Departamentu Polityki Ekonomicznej Artur Lorkowski,
 - Ministerstwo Skarbu Państwa:
 - naczelnik wydziału w Departamencie Spółek Kluczowych Michał Gołębiowski,
 - specjalista w Departamencie Spółek Kluczowych Sławomir Kutyla,
 - Ambasada Ukrainy w Polsce:
 - ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Markijan Malskyj,
 - pierwszy sekretarz Illia Kravtsov,
 - Ambasada Azerbejdżanu w Polsce:
 - trzeci sekretarz Ulfat Machanov,
 - Międzynarodowe Przedsiębiorstwo Rurociągowo Sarmatia Sp. z o.o.:
 - prezes zarządu Vitaliy Baylarbayov,
 - dyrektor generalny Sergiy Skrypka,
 - Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” SA:
 - prezes zarządu Robert Soszyński.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Przewodniczący Jan Wyrowiński poinformował, że celem spotkania komisji jest uzyskanie informacji o stanie realizacji projektu, rozpoznanie zagrożeń oraz ocena szans na dywersyfikację dostaw surowców energetycznych do Polski.

Prezes zarządu Międzynarodowego Przedsiębiorstwa Rurociągowego Sarmatia Sp. z o.o. (MPR Sarmatia) Vitaliy Baylarbayov oraz dyrektor naczelny Sergiy Skrypka przedstawili stan i perspektywy realizacji projektu budowy rurociągu naftowego Brody – Płock. Przedmiotowy projekt jest integralną częścią Euro-Azjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Naftowej (EAKTR), który w przyszłości może dostarczać ropę kaspijską do odbiorców w Polsce i innych krajach europejskich. Projekt ten, który ma bardzo ważne znaczenie dla podwyższenia poziomu bezpieczeństwa energetycznego UE, został uwzględniony przez Komisję Europejską w priorytetach rozwoju infrastruktury energetycznej w okresie do 2020 roku i w latach następnych. W 2008 r. rząd polski w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” zarezerwował na jego realizację 495 mln zł. Beneficjentem środków wówczas zostało wyznaczone Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” SA (PERN „Przyjaźń”). W 2009 r. nastąpiła zmiana beneficjenta na MPR „Sarmatia”. 27 stycznia 2010 r. Spółka podpisała z instytucją wdrażającą – Instytutem Nafty i Gazu z Krakowa pre-umowę na przygotowanie projektu „budowa rurociągu naftowego Brody – Płock z możliwością jego przedłużenia do Gdańska lub w kierunku zachodnim”. W ramach pre-umowy przeprowadzono przetargi na wybór doradcy prawnego i konsultanta technicznego. Zlecono opracowanie studium wykonalności, raportu o przebiegu trasy rurociągu naftowego, raportu o oddziaływaniu na środowisko, uzyskanie pozwoleń środowiskowych oraz opracowanie wniosku o dofinansowanie inwestycji. Wykonanie powyższych zadań pozwoli wystąpić do KE o zgodę na dofinansowanie projektu ze środków POIS.

W ramach prac nad projektem opracowano już studium wykonalności i wnioski o dofinansowanie projektu, zakończono pracę nad przygotowaniem raportu o przebiegu trasy planowanego rurociągu, rozpoczęto – zgodnie z harmonogramem – prace nad przygotowaniem raportu o oddziaływaniu projektu na środowisko, wytyczono korytarz przebiegu trasy rurociągu dla celów środowiskowych, ustalono wstępnie zakres prac związanych z obserwacją środowiskową, wyznaczono najbardziej wrażliwe tereny z punktu widzenia oddziaływania projektu na środowisko, rozpoczęto procedurę notyfikacji pomocy publicznej. MPR „Sarmatia” Sp. z o.o. kontynuuje współpracę z Komisją Europejską w celach uzyskania dodatkowego wsparcia. Istotnym wydarzeniem dla projektu było odwrócenie przez ukraińskiego udziałowca OSA Ukrtransnafta kierunku wykorzystania rurociągu. Umożliwiło to bowiem transportowanie kaspijskiej ropy naftowej do odbiorców na Białorusi.

Oprócz osiągnięć istnieje szereg czynników, które niekorzystnie wpływają na realizację inwestycji. Według prezesa Baylarbayova niezbędne jest m.in. podjęcie na szczeblu państwowym, przynajmniej w Polsce i Ukrainie, decyzji o budowie rurociągu naftowego Brody – Płock, udzielenie odpowiedniego wsparcia podmiotom, które realizują ten projekt, oraz podpisanie umowy. Kolejną przeszkodą w sprawnej realizacji projektu są czasochłonne procedury uzyskiwania decyzji środowiskowych. Jednym z bardziej skomplikowanych działań jest przeniesienie projektu do wojewódzkich i lokalnych planów zagospodarowania przestrzennego. Najskuteczniejszym sposobem na rozwiązanie tego problemu byłoby przyjęcie ustawy o korytarzach energetycznych.

Zagrożeniem w realizacji projektu budowy rurociągu jest ponadto ściśle określony w Programie Operacyjnym termin (do końca 2015 r.), niewykorzystane do tego czasu środki finansowe zostaną utracone.

Ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Ukrainy w Polsce Markijan Malskyj wskazywał na charakter przedsięwzięcia, strategiczny zarówno dla Ukrainy, jak i społeczności międzynarodowej. Zaznaczył, że Ukraina uwzględniła realizację powyższego projektu w swojej strategii do 2030 r. i nadała mu znaczenie priorytetowe.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Joanna Strzelec-Lobodzińska poinformowała, że realizacja Euro-Azjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Naftowej (EAKTR), którego element stanowi rurociąg Odessa – Brody – Płock, jest wpisana w „Politykę Energetyczną Polski do 2030 roku” oraz „Politykę Rządu RP dla przemysłu naftowego w Polsce”. Z przeprowadzonych analiz wynika, że podjęcie decyzji o budowie rurociągu wymaga przede wszystkim ustalenia wielkości przesyłu ropy planowanym korytarzem przesyłowym, zawarcia umów międzynarodowych gwarantujących dostawę surowców oraz ustalenia z zainteresowanymi stronami możliwości finansowania inwestycji. W opinii Ministerstwa Gospodarki istnieje realna możliwość zakończenia budowy rurociągu i przekazanie go do eksploatacji do końca 2015 r., jednak pod warunkiem

skoordynowania i zjednoczenia działań zaangażowanych w realizację projektu stron zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Adam Zdziebło przedstawił informację dotyczącą przewidywanego finansowania projektu budowy w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”. Zaznaczył, że do grudnia 2011 r. beneficjent zobowiązany został do złożenia pełnej dokumentacji niezbędnej do zawarcia umowy o dofinansowanie. W ramach programu MRR zarezerwowało środki unijne w wysokości 495 mln zł.

Przedstawiciel Ministerstwa Skarbu Państwa, naczelnik wydziału w Departamencie Spółek Kluczowych Michał Gołębiowski poinformował m.in., że podmiotami odpowiedzialnymi za realizację projektu ze strony rządowej są: minister właściwy ds. gospodarki, minister właściwy ds. rozwoju regionalnego, PERN „Przyjaźń” SA i MPR „Sarmatia” Sp. z o.o. Ponadto zaznaczył, że jednym z kluczowych elementów projektu jest uzyskanie gwarancji późniejszego wykorzystania rurociągu, czyli zapewnienie jego rentowności. Do chwili obecnej stosowne gwarancje – np. w postaci listów intencyjnych lub innych porozumień pomiędzy dostawcami a odbiorcami – nie zostały zapewnione. Polskie rafinerie uzależniają potencjalne zainteresowanie odbiorem surowca od możliwości uzyskania cen konkurencyjnych w stosunku do innych źródeł dostaw.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Ekonomicznej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Artur Lorkowski nawiązał m.in. do stanowiska UE w sprawie przedmiotowego projektu. Podkreślił, że w przyjętych dokumentach unijnych nie jest on traktowany jako priorytet, albowiem istotne znaczenie ma tylko dla trzech krajów UE niemających dostępu do morza (Węgier, Czech i Słowacji).

Senatorowie w dyskusji podkreślali przede wszystkim strategiczne znaczenie rurociągu dla bezpieczeństwa energetycznego Polski, a ponadto poruszali kwestie dotyczące m.in. trasy przebiegu, ilości przesyłanej ropy i rachunku ekonomicznego, konieczności zawarcia umów międzynarodowych, ustanowienia podmiotu koordynującego działania po stronie polskiej oraz uchwalenia stosownych ustaw.

Przewodniczący komisji zaproponował, aby komisja na jednym z najbliższych posiedzeń przyjęła stosowne stanowisko w sprawie. Senatorowie jednomyślnie zaakceptowali propozycję przewodniczącego.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich.